

SPECYFIKACJA TECHNICZNA
WYKONANIA I OBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH
ST – 1.0
ROBOTY ZIEMNE I ODWODNIENIOWE

DLA ZADANIA P.N.
„**MODERNIZACJA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W CIESZYNIE**”
POLEGAJĄCEGO NA REMONCIE I ROZBUDOWIE
ISTNIEJĄCEJ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

ST 1.0

Nr arch. dok.: **PIB/12/XIV/2009/PW/STWOR**

ADRES I NR DZIAŁKI:

UL. MOTOKROSOWA 27
43 - 400 CIESZYN
NR EWID. DZIAŁKI: 6/8, OBRĘB: NR 63, MIASTO: CIESZYN

INWESTOR:

ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ W CIESZYNIE
UL. SŁOWICZA 59,
43 - 400 CIESZYN

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

P.I.B. „BIOSYSTEM”
UL. PASTERSKA 2
50 – 304 WROCLAW

ZESPÓŁ AUTORSKI:

MGR INŻ. ŁUKASZ KOZIARSKI
INŻ. ADAM GOŁASZEWSKI
MGR INŻ. TADEUSZ KOŁODZIEJ
MGR INŻ. NIKODEM NOWAK

Zawartość:

1.WSTĘP.....	3
1.1. PRZEDMIOT I ZAKRES SPECYFIKACJI	3
1.2.ZAKRES STOSOWANIA ST.....	3
1.3.ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH SPECYFIKACJĄ.....	3
1.4.KLASYFIKACJA ROBÓT WG WSPÓLNEGO SŁOWNIKA ZAMÓWIEŃ (CPV).....	3
2.WYMAGANIA DOTYCZĄCE WŁAŚCIWOŚCI WYROBÓW I MATERIAŁÓW.....	4
3.WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU I MASZYN.....	6
4.WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT BUDOWLANYCH.....	6
4.1. ZAKRES ROBÓT PRZYGOTOWAWCZYCH	9
4.2.ZAKRES ROBÓT ZASADNICZYCH	9
4.2.1.TRASOWANIE RUROCIĄGU.....	9
4.2.2.USUNIECIE I ROZŚCIELENIE HUMUSU.....	10
4.2.3.WYKOPY I ICH ZABEZPIECZENIE. ODWODNIENIE WYKOPÓW.....	10
4.2.4.NIWELACJA TERENU.....	12
4.2.5.UWAGI KOŃCOWE.	12
5.KONTROLA ORAZ ODBIÓR ROBÓT BUDOWLANYCH.....	12
6.WYMAGANIA DOTYCZĄCE OBMIARU ROBÓT.....	13
7.ODBIÓR ROBÓT.....	14
8.PRZEPISY ZWIĄZNE.....	14

1. WSTĘP

1.1. PRZEDMIOT I ZAKRES SPECYFIKACJI

Przedmiotem niniejszego tomu Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót ziemnych i odwodnieniowych dla zadania pn.: „Modernizacja Oczyszczalni Ścieków w Cieszynie”.

1.2. ZAKRES STOSOWANIA ST

Specyfikację Techniczną jako część Dokumentów Przetargowych i Kontraktowych, należy odczytywać i rozumieć w odniesieniu do zlecenia wykonania Robót opisanych w pkt. 1.1.

1.3. ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH SPECYFIKACJĄ

Roboty ziemne wykonywane będą przy realizacji poszczególnych elementów zadania, tj.:

- przełożenia odcinka kanalizacji deszczowej,
- budowy stacji dmuchaw,
- wykonania fundamentów pod słupy podporowe dla rurociągów sprężonego powietrza,
- prac związanych z wyłączeniem z eksploatacji przewodów tłocznych z pompowni głównej,
- prac przy wykonywaniu instalacji technologicznych pompowni głównej
- położenia kabli zasilających i telekomunikacyjnych stacji dmuchaw.

1.4. KLASYFIKACJA ROBÓT WG WSPÓLNEGO SŁOWNIKA ZAMÓWIEŃ (CPV)

grupy	klasy	kategorie	opis
451			Przygotowanie terenu pod budowę
	4511		Roboty w zakresie burzenia i rozbiórki obiektów budowlanych; roboty ziemne
		45112	Roboty w zakresie usuwania gleby
		45113	Roboty na placu budowy
452			Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej
	4523		Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów. Linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei; wyrównywanie terenu
		45232	Roboty pomocnicze w zakresie rurociągów i kabli

2. WYMAGANIA DOTYCZĄCE WŁAŚCIWOŚCI WYROBÓW

I MATERIAŁÓW

Materiałami stosowanymi do wykonania robót będących przedmiotem niniejszej specyfikacji są:

- grunt wydobyty z wykopu
- grunt do zasypki z odkładu
- darnina
- humus
- piasek
- żwir
- tłuczeń kamienny
- zaprawa cementowa
- drewno iglaste
- drut stalowy
- kształtowniki stalowe
- pale szalunkowe
- śruby z nakrętkami i podkładkami
- klamry ciesielskie
- rury ochronne dwudzielne
- materiał do rozkruszania gruntu kat. V-VII

Materiały powinny być, takie, jak określono w specyfikacji, bądź inne, o ile zatwierdzone zostaną przez inspektora nadzoru.

Grunty- wymagania ogólne

Wykonawca przedstawi szczegółowe informacje dotyczące źródła pozyskiwania materiałów (podłoża, obsypki) i odpowiednie świadectwa badań laboratoryjnych oraz próbki do zatwierdzenia przez Inspektora nadzoru. Grunty uzyskane przy wykonywaniu wykopów powinny być przez Wykonawcę wykorzystywane w maksymalnym stopniu do zasypki (przy spełnieniu wymogów jakościowych). Miejsce czasowego składowania gruntów powinno być zlokalizowane w obrębie placu budowy lub poza terenem budowy w miejscach uzgodnionych z Inspektorem nadzoru.

Grunty przydatne do budowy nasypów mogą być wywiezione poza teren budowy tylko wówczas, gdy stanowi nadmiar objętości robót ziemnych i za zezwoleniem Inspektora nadzoru.

Grunt użyty do zasypki powinien odpowiadać wymaganiom projektowym, wg PN-B-03020. Grunt ten może być gruntem rodzimym lub dostarczonym z zewnątrz, nie powinien być zbrylony (zamarznięty) nie może zawiera gruzu, śmieci itp., co mogłoby uszkodzić przewód lub spowodować niewłaściwe zagęszczenie zasypki.

Odwodnienie wykopów

Rodzaj zastosowanego odwodnienia i zastosowanych materiałów musi być zgodny z dokumentacją projektową i specyfikacją techniczną. Jeśli dokumentacja projektowa na to pozwala sposób odwodnienia wykopów należy rozstrzygnąć w trakcie wykonywania robót.

Obudowy (oszalowanie) wykopów

Pionowe obudowy ścian wykopów pod rurociągi mogą być wykonane z bali drewnianych, pali szalunkowych (wyprasek) oraz deskowań systemowych składających się z różnych elementów obudowy (np. płyta podstawowa, słupy, rozpory itd.).

W zależności od rodzaju gruntu i warunków terenowo-wodnych (po dokonaniu obliczeń statycznych naporu gruntu) należy dobrać odpowiedni zestaw elementów obudowy wykopu dla określonej głębokości.

Należy ściśle przestrzegać wytycznych producenta odpowiednich obudów wykopów.

Składowanie materiałów

Grunt wydobywany z wykopu powinien być składowany po jednej stronie wykopu lub wywieziony na odkład. Elementy obudowy wykopów należy składać w taki sposób, aby nie nastąpiło ich samoczynne przesunięcie.

Wszystkie rodzaje płyt układać poziomo na dwóch belkach drewnianych, najlepiej kompletami wg wymiarów i rodzajów. Wskazane jest użycie przekładek z deseczek, które zapobiegą porysowaniu farby w czasie podnoszenia płyt.

Słupy należy układać poziomo na przekładkach drewnianych.

Rozpory stałe, bufory, sworznie i zawleczki należy przechowywać w pomieszczeniu zamkniętym, oczyszczone i zakonserwowane.

Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składowane materiały były zabezpieczone przed zanieczyszczeniami, zachowały swoją jakość i właściwości.

3. WYMAGANIA DOTYCZĄCE SPRZĘTU I MASZYN

Ogólne wymagania dotyczące stosowania sprzętu podano w ST 0.0 - Wymagania ogólne.

Roboty ziemne, związane z wykonaniem wykopów, prowadzone mogą być ręcznie lub przy użyciu następującego sprzętu mechanicznego:

- a) koparka,
- b) spycharka,
- c) ubijak do zagęszczania,
- d) zagęszczarka,
- e) pompy do odwodnienia wykopów,
- f) wiertarka udarowo - obrotowa,
- g) sprężarka,
- h) żuraw

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na środowisko i jakość wykonywanych robót.

4. WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONANIA ROBÓT BUDOWLANYCH

Ogólne wymagania dotyczące wykonania robót podano w ST 0.0 „Wymagania ogólne”.

Roboty ziemne wykonać zgodnie z normą PN-B-10736 i PN-B-06050. Wykopy pod przewody rurociągowie należy wykonywać jako wąskoprzestrzenne o ścianach pionowych oszalowanych i rozpartych, do głębokości 0,1 - 0,2 m mniejszej od projektowanej, a następnie pogłębiać do głębokości właściwej, bezpośrednio przed ułożeniem fundamentu lub przewodu rurociągowego. Minimalna szerokość wykopu w świetle obudowy ściany wykopu powinna być dostosowana do średnicy przewodu.

Przy montażu przewodu na powierzchni terenu i opuszczeniu całych ciągów do wykopu, szerokość wykopu nie może być zmniejszona.

Wszystkie napotkane przewody podziemne na trasie wykonywanego wykopu, krzyżujące się lub biegnące równoległe z wykopem powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem a w razie potrzeby podwieszane w sposób zapewniający ich eksploatację. Wykop pod studnię S3 należy wykonywać ręcznie ze względu na przebiegający kabel elektryczny. Istniejący kabel elektryczny należy przełożyć.

Odchylenie odległości krawędzi wykopu w dnie od ustalonej w planie osi wykopu nie powinno przekraczać +/- 5 cm.

Po wykonaniu wykopu lub w czasie jego wykonywania, należy (przy udziale inspektora nadzoru) sprawdzić, czy charakter gruntu odpowiada wykonaniu posadowienia obiektu wg przekazanego Wykonawcy projektu.

ODSPOJENIE I ODKŁAD UROBKU

Odkład urobku powinien być dokonywany tylko po jednej stronie wykopu, w odległości co najmniej 1,0 m od krawędzi klina odłamu.

Podczas trwania robót ziemnych należy zwrócić szczególną uwagę na:

- a) bezpieczną odległość (w pionie i w poziomie) od przewodów kanalizacyjnych, kabli energetycznych, telefonicznych itp. W przypadku natrafienia na urządzenia nie oznaczone w dokumentacji projektowej bądź niewypał, należy miejsce to zabezpieczyć i natychmiast powiadomić Inspektora Nadzoru i odpowiednie przedsiębiorstwa i instytucje.
- b) należy bezwarunkowo odspoić grunt ręcznie na głębokościach i w miejscach, w których projekt wskazuje przebieg innego uzbrojenia. Niezależnie od powyższego, w czasie użycia sprzętu mechanicznego, należy prowadzić ciągłą obserwację odszpejanego gruntu.
- c) w sytuacjach uzasadnionych względami bezpieczeństwa należy stosować odpowiednie przykrycie wykopu
- d) w przypadku wykopów obudowanych, należy stosować elementy obudowy według normy PN-B-10736. Rozstaw rozparcia lub podparcia powinien być dostosowany do występujących warunków
- e) należy prowadzić ciągłą kontrolę stanu obudowy, w szczególności rozparcia lub podparcia ścian w stosunku do poziomu terenu (co najmniej 15 cm ponad poziom terenu)
- f) należy instalować bezpieczne zejścia, przestrzegać usytuowania koparki w odległości co najmniej 0,6 m poza klinem odłamu dla każdej kategorii gruntu
- g) jeśli w czasie prowadzenia robót ujawnią się warunki kurzawkowe, to należy natychmiast przerwać pogłębianie wykopu, opanować upłynnianie gruntu i przełomy, a dopiero potem kontynuować prace ziemne

h) obudowę należy zakładać stopniowo w miarę pogłębiania wykopu, a w czasie zasypki i zagęszczania stopniowo rozbierać

Podłoże

Podłoże naturalne powinien stanowić nienaruszony rodzimy grunt sypki, naturalnej wilgotności o wytrzymałości powyżej 0,05 MPa wg PN-86/B—02480.

Przy zmechanizowanym wykonywaniu robót ziemnych należy pozostawić warstwę gruntu ponad założone rzędne wykopu o grubości co najmniej: przy pracy spycharki, zgarniarki i koparki wielonaczyniowej - 15 cm, przy pracy koparkami jednonaczyniowymi – 20 cm. Odchylenia grubości warstwy nie powinno przekraczać +/- 3 cm . Nie wybraną, w odniesieniu do projektowanego poziomu, warstwę gruntu należy usunąć sposobem ręcznym lub mechanicznym, zapewniającym uzyskanie wymaganej dokładności wykonania powierzchni podłoża, bezpośrednio przed wykonaniem fundamentu lub ułożeniem przewodu.

W wykopach pod przewody rurociągowy należy wykonać podłoże z podsypką piaskową o grubości 15 cm.

ZASYPKA I ZAGĘSZCZENIE GRUNTU

Materiałem zasypu w obrębie strefy niebezpiecznej powinny być: piasek lub grunt wydobyty z wykopu, bez grud i kamieni, mineralny, sypki, drobno- lub średnioziarnisty wg PN-86/B-024 80. Materiał zasypu powinien być zagęszczony ubijakiem po obu stronach przewodu zgodnie z PN-B-06050, ze szczególnym uwzględnieniem wykopu pod złącza.

Zasypkę wykopu powyżej warstwy ochronnej dokonuje się gruntem rodzimym warstwami z jednoczesnym zagęszczeniem.

Zastosowany sposób zagęszczenia zasypki wykopów nie powinien oddziaływać ujemnie na stateczność budynków i innych budowli oraz istniejącego uzbrojenia terenu. Za powstałe ewentualne szkody odpowiadać będzie Wykonawca.

ROBOTY ZIEMNE PRZY WYKONANIU PLACÓW MANEWROWYCH I BUDOWIE NAWIERZCHNI DRÓG WEWNĘTRZNYCH

Roboty ujęte w specyfikacji technicznej „Chodniki, opaski obiektowe i niwelacje terenu” ST 9.0 .

SZEROKOŚĆ WYKOPÓW

Zasady określania ilości robót ziemnych przy wykonywaniu wykopów.

Szerokość dna wykopu o ścianach pionowych dla rurociągów mierzona w świetle nie umocnionych ścian wykopów należy przyjmować, dla:

- Φ 0,10m - 0,90 m
- Φ 0,15m - 0,90 m
- Φ 0,20m - 1,00 m
- Φ 0,25m - 1,05 m
- Φ 0,30m - 1,10 m

Przy wykonywaniu wykopów w gruntach mokrych (poziom wody gruntowej znajduje się ponad 1,0 m od dna wykopu) podane wymiary szerokości należy zwiększyć o 10,0 cm.

4.1. ZAKRES ROBÓT PRZYGOTOWAWCZYCH

- a) Zapoznanie się z planem sytuacyjno-wysokościowym, naniesionymi na nim konturami i wymiarami istniejących i projektowanych budynków, budowli i robót liniowych oraz z wynikami badań geotechnicznych gruntu, rozmieszczeniem projektowanych nasypów i skarp ziemnych
- b) Wykonanie projektu robót odwodnieniowych
- c) Prace geodezyjne związane z wyznaczeniem zakresu robót
- d) Przygotowanie i oczyszczenie terenu poprzez: usunięcie gruzu i kamieni,
- e) Wykonanie niezbędnych dróg tymczasowych, zasilania w energię elektryczną i wodę oraz odprowadzenie ścieków
- f) Dostarczenie na teren budowy niezbędnych materiałów, urządzeń i sprzętu budowlanego

4.2. ZAKRES ROBÓT ZASADNICZYCH

4.2.1. TRASOWANIE RUROCIAGU.

Budowę kanałów grawitacyjnych należy wykonać zgodnie z zachowaniem właściwych rzędnych ich dna i spadków. Poziom montażowy dna rurociągu odcinka kanalizacji deszczowej określają rzędne: początkowa: 258,59 m n.p.m, końcowa: 258,32 m n.p.m. Spadek rurociągu wynosi 14,2 ‰.

Trasowanie i niwelację dna kanałów należy prowadzić zgodnie z normą branżową: BN-83/8836-02.

Trasy kanałów grawitacyjnych winny być wytyczone w terenie przez uprawnione służby geodezyjne. Trasę rurociągów tłocznych z tworzyw sztucznych należy oznaczyć w terenie taśmą lokalizacyjną z tworzywa sztucznego z wkładką metalową, ułożoną na wysokości 20 cm nad grzbietem rury.

4.2.2. USUNIECIE I ROZŚCIELENIE HUMUSU

Na terenach zielonych przed rozpoczęciem robót należy zdjąć warstwę humusu o gr. 20 cm. Po zakończonych robotach humus ponownie rozścielić.

4.2.3. WYKOPY I ICH ZABEZPIECZENIE. ODWODNIENIE WYKOPÓW.

WYKOPY POD SIECI

Wykopy pod budowę sieci należy wykonywać zgodnie z normą BN-8836-02, głównie mechanicznie, a w rejonach występowania uzbrojenia podziemnego (kable telekomunikacyjne, kable energetyczne, przewody wodociągowe, ręcznie z zachowaniem normatywnych odległości). W czasie prac projektowych stwierdzono w miejscu projektowanej studni S3 kabel elektryczny. Istniejący kabel elektryczny należy przełożyć.

Wykonywanie robót sieciowych zaprojektowano (dla wykopów o głębokości powyżej 1 m) w wykopach o ścianach pionowych umocnionych palami szalunkowymi stalowymi – składowanie urobku na terenie oczyszczalni, w miejscu wskazanym przez Inwestora. Zabezpieczenie ścian przez obudowę dwustronną należy wykonywać jednocześnie z odspajaniem gruntu w wykopie i wydobywaniem na powierzchnię urobku.

Głębokość posadowienia rurociągów i kabli (osi rurociągów tłocznych i dna grawitacyjnych):

- odcinek kanału grawitacyjnego od studni S1 do studni S2 o dł. 3, 0 m – 258,32 m n.p.m., 258,36 m n.p.m. zagłębiony 2,93 m pod powierzchnią terenu,
- odcinek kanału grawitacyjnego od studni S2 do studni S3 o dł. 12, 0 m – 258,36 m n.p.m., 258,53 m n.p.m. zagłębiony 2,94 m pod powierzchnią projektowanego chodnika,
- odcinek kanału grawitacyjnego od studni S3 do studni S4 o dł. 4, 0 m – 258,53m n.p.m., 258,59 m n.p.m. zagłębiony 2,77 m pod projektowanego chodnika,
- sieci kablowe ujęte w ST 7.1 „Roboty elektryczne zewnętrzne”.

WYKOPY POD OBIEKTY.

Wykopy pod fundamenty agregatów dmuchaw, podpór słupowych dla rurociągów sprężonego powietrza oraz pod płytę stacji dmuchaw wykonać jako szerokoprzestrzenne, wykonywane mechanicznie, w końcowej fazie – ręcznie.

Gdy wykop wykonywany jest poniżej zwierciadła wody gruntowej, stanowi wstępną fazę robót i należy go wykonać do głębokości około 50 cm mniejszej niż w projekcie. Dokończenie wykopu i ewentualne ubezpieczenie przeprowadza się wówczas na sucho przy obniżonym zwierciadle wody gruntowej. W wykopach fundamentowych wykonywanych mechanicznie ostatnią warstwę, o miąższości 0,3 - 0,6 m (w zależności od rodzaju gruntu), należy usunąć z dużą ostrożnością, niekiedy nawet ręcznie i pod nadzorem geologiczno-inżynierskim.

Fundamenty pod agregaty dmuchaw i płyta stacji dmuchaw

Z powierzchni zabudowy należy zdjąć humus i złożyć go na przygotowanym miejscu wskazanym przez inwestora. Po zdjęciu humusu, w miejscu lokalizacji płyty stacji dmuchaw należy wykonać wykop szerokoprzestrzenny do poziomu o 50 cm poniżej dna fundamentu, tj. do rzędnej 260,50 m n.p.m. Wykop ze skarpami 1: 0,75. Po zakończeniu wykopów należy wykonać warstwę z zagęszczonego piasku o grubości 40 cm i wylać podkłady z chudego betonu B10 o grubości 10 cm..

Po wykonaniu fundamentów i płyty należy zasypać wykop gruntem sypkim i zagęścić go mechanicznie. Szczeliny dylatacyjne fundamentów o gr. 50 mm wypełnić na całym obwodzie styropianem do rzędnej poziomu płyty.

Powierzchnię pomiędzy płytą a krawędziami wykopu uzupełnić i zagęścić. Do zasypywania wykopów stosować grunty sypkie zagęszczając je mechanicznie min. do 98% Proctora.

Fundamenty pod słupy podporowe

Słupy podporowe dla rurociągów rozprowadzających sprężone powietrze posadowione zostaną na fundamentach. Dno wykopu pod fundament określa rzędna 260,45 m n.p.m. Ewentualną wodę pompować bezpośrednio z dna wykopu. Bezpośredni po wykonaniu wykopu wykonać wylewkę z betonu podkładowego B10 o grubości 10 cm.

4.2.4. NIWELACJA TERENU

Po wykonaniu obiektów i sieci należy dokonać niwelacji terenu do rzędnych projektowanych.

Przy niwelacji należy dokonać rozścielenia humusu jako górnej warstwy projektowanego terenu.

4.2.5. UWAGI KOŃCOWE.

Podczas wykonywania wykopów należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia oraz zapewnić przejścia i przejazdy dla zapewnienia funkcjonowania oczyszczalni w czasie jej rozbudowy.

Po zakończeniu budowy należy doprowadzić teren do stanu pierwotnego (w tym odbudowanie drenów, humusowanie terenów zielonych i obsianie ich trawą, usunięcie wszelkich innych uszkodzeń i strat wynikających z prowadzenia prac budowlanych i pomocniczych).

5. KONTROLA ORAZ ODBIÓR ROBÓT BUDOWLANYCH

Ogólne zasady dotyczące kontroli jakości robót podano w ST 0.0. „Wymagania ogólne”.

Po wykonaniu wykopu należy sprawdzić, czy pod względem kształtu i wykończenia odpowiada on wymaganiom zawartym w Szczegółowej Specyfikacji Technicznej oraz czy dokładność wykonania nie przekracza tolerancji podanych w Szczegółowej Specyfikacji Technicznej i normach PN-B-06050, PN-B-10736.

Kontroli podlega:

- a) wykonanie wykopu i podłoża,
- b) zabezpieczenie przewodów i kabli napotkanych w obrębie wykopu,
- c) stan umocnienia wykopu pod kątem bezpieczeństwa pracy robotników zatrudnionych przy montażu,
- d) wykonanie niezbędnych zejść do wykopów w postaci drabin,
- e) jakość gruntu przy zasypce,
- f) wykonanie zasypu,
- g) prawidłowość wykonania podsypki i obsypki,

- h) zagęszczenie,
- i) odwodnienie wykopów.

6. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OBMIARU ROBÓT

Ogólne zasady i wymagania dotyczące obmiaru robót podano w ST 0.0 "Wymagania ogólne".

Obmiar robót określa ilość wykonanych robót zgodnie z postanowieniami umowy.

Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy stosowane do obmiaru robót podlegają akceptacji Inspektora Nadzoru i muszą posiadać ważne certyfikaty legalizacji.

Zasady szczególne:

- 1) objętości robót ziemnych kubaturowych oblicza się na podstawie określonych w projekcie wymiarów (przekroje poprzeczne, profile podłużne wykopów i nasypów) w m³ gruntu rodzimego lub zagęszczonego,
- 2) objętości wykopów tymczasowych należy obliczać w oparciu o wymiary, które ustala się zgodnie z niżej podanymi zasadami:
  - a) pochylenie skarp wykopów przyjmować należy w zależności od kategorii gruntu i tak dla gruntu kategorii I - II - I : I, a dla gruntu kategorii III - IV - I : 0, 6,
  - b) wymiary dna wykopów fundamentowych o skarpach pochyłych należy przyjmować jako równe wymiarom rzutu fundamentów obiektu lub instalacji,
  - c) wymiary dna wykopów fundamentowych o ścianach pionowych (umocnionych) należy przyjmować równe wymiarom rzutu fundamentów lub instalacji powiększonym o 0, 60 m w kierunku ścian wykopu.

Jednostką obmiarową dla robót ziemnych jest:

- m³ – dla:
  - a) wykopów wszelkich kategorii wykonywanych ręcznie oraz koparkami z zabezpieczeniem i bez ścian wykopów,
  - b) zasypywania wykopów o ścianach pionowych i ze skarpami
  - c) innych robót ziemnych wykonywanych koparkami i spycharkami z transportem gruntu,
  - d) formowania nasypów
- m² - dla: ręcznego i mechanicznego zdjęcia i układania humusu,
- m-g – dla: pompowania wód gruntowych z wykopu i igłofiltrów

- szt. – dla:
  - a) wprowadzania igłofiltrów,
  - b) wykonania studzienek odwodnieniowych

7. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót i ich przejęcia podano w ST 0.0 „Wymagania ogólne”.

Odbiór jest potwierdzeniem wykonania robót zgodnie z postanowieniami Umowy oraz obowiązującymi Normami Technicznymi (PN, EN-PN).

Celem odbioru jest protokolarne dokonanie finalnej oceny rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.

Gotowość do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy przedkładając Inspektorowi nadzoru do oceny i zatwierdzenia dokumentację powykonawczą robót.

Zasady szczególne:

Proces odbioru powinien obejmować:

- a) sprawdzenie dokumentacji powykonawczej w zakresie kompletności i uzyskanych wyników badań laboratoryjnych,
- b) sprawdzenie robót pomiarowych w zakresie zgodności z dokumentacją projektową,
- c) sprawdzenie wykonania wykopów i nasypów pod względem wymaganych parametrów wymiarowych i technicznych,
- d) sprawdzenie zabezpieczenia wykonanych robót ziemnych.

8. PRZEPISY ZWIĄZNE.

Normy

- PN-86/B-02480 „Grunty budowlane. Badania próbek gruntu”
- PN-81/B-03020 „Głębokość przemarzania gruntu”
- PN-B-10736 „Roboty ziemne. Wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych. Warunki techniczne wykonania”
- PN-B-06050 „Geotechnika. Roboty ziemne. Wymagania ogólne”
- BN-83/8836-02 „Przewody podziemne. Roboty ziemne. Wymagania i badania przy odbiorze”
- BN-77/8931-12 „Oznaczanie wskaźnika zagęszczenia gruntu”

- PN-86/B-02480 „Grunty budowlane. Określenia, symbole, podział i opis gruntów”
- BN-70/8931-05 „Oznaczenia wskaźnika nośności gruntu jako podłoża nawierzchni podatnych”
- PN-66/B-06714 „Kruszywa mineralne. Kruszywo kamienne, budowlane. Badania techniczne”
- PN-81/B-03020 „Grunty budowlane. Posadowienia bezpośrednie budowli. Obliczenia statyczne i projektowe”
- PN-91/M-34501 „Skrzyżowania gazociągów z przeszkodami terenowymi”

Inne:

- Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót oraz inne obowiązujące PN (EN-PN) lub odpowiednie normy krajów UE lub beneficjentów Programu Phare w zakresie przyjętym przez polskie prawodawstwo, a w szczególności:
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24.09.1998r. Dz. U. Nr 126, poz. 839 w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych.
- Ustawa z dnia 15.02.1962 r. o ochronie dóbr kultury i muzeach Dz. U./1999 Nr 158 poz. 1150.
- Ustawa z dnia 3.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych Dz. U. Nr 16 poz 78 z późn. zmianami
- Ustawa z dnia 27.04.2001 Prawo ochrony środowiska Dz. U. nr 62 poz. 627.
- Ustawa z dnia 18.07.2001 r. Dz. U z 2001 Nr 115 póź 1229 oraz nr 154 poz. 1803 - Prawo wodne,
- Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14.11.1995r. Dz. U. nr 139